

САД и протести у Египту

Демонстранти у Египту не одустају од захтева да се председник Хосни Мубарак повуче с власти после 30 година. Касно синоћ, потпредседник Египта, Омар Сулејман, изјавио је да је овлашћен да започне дијалог са опозицијом. Сједињене Државе су одржавале тесне везе са Египтом од краја арапско-израелског рата 1973. и многи аналитичари сматрају да је Египат под Мубаракком унапредио америчке интересе на Блиском истоку, посебно одржавањем египатско-израелског мировног споразума. Сједињене Државе су до сада опрезно коментарисале одлазак председника Мубарака с власти. Међутим, Египћани у земљи и ван ње кажу да је у току револуција и да Сједињене Државе – независно од става – не могу много да утичу на њен ток.

Протести у Египту трају већ недељу дана, али се не смањују, већ се напротив шире и добијају снагу. Упркос армијским тенковима на улицама и хеликоптерима који надлећу град.

„Ово је велика египатска револуција. Дигли смо револуцију и уништићемо Мубарака.“

Председник Хосни Мубарак је именовано потпредседника први пут откако је преузео власт 1981. године. Именовано је и новог министра унутрашњих послова. Али демонстранти траже да Мубарак и његова влада оду са власти. Добитник Нобелове награде за мир, Мухамед Елбарареј, постао је лидер продемократског покрета. Он истиче да промена не значи да се у Египат враћа исламски фундаментализам.

„То је режим сервирао Западу и Сједињеним Државама. Имате избор између нас, репресивног режима, или исламиста типа Ал Каиде.“

У медјувремену, у Сједињеним Државама се настављају демонстрације на којима се тражи свргавање председника Хоснија Мубарака. Студенткиња Маријам Азиз из Египта, пита председника Барака Обаму кога подржавају Сједињене Државе?

„Тридесет година Мубарака и 30 милијарди долара америчке помоћи, једнако је три деценије америчке тираније.“

И водећи египатски дисидент, Саад Един Ибрахим, каже слично.

„Тражимо од америчке владе да буде доследна сопственој традицији и принципима и подржи народ.“

Обамина администрација се залаже за мирну транзицију на одговорну владу, али не тражи директно да Мубарак оде с власти. Промена режима је ризикантна за Сједињене Државе, сматрају бројни аналитичари. Египатско Муслиманско братство, највећи опозициони покрет у земљи, има исламистички програм. Секретар за штампу у Белој кући, Роберт Гибс, наговестио је да Вашингтон брине због могућег учешћа Исламског братства у будућој влади.

„Учешће у овом демократском процесу не значи да га треба искористити за долазак на власт.“

Марина Отовеј, из Карнегијеве задужбине за међународни мир, каже да Сједињене Државе не би требало да страхују.

„Нећемо ваљда бити сведоци сценарија по којем Сједињене Државе толико страхују да ће исламисти да искористе прилику и преузму власт.“

Међутим, неки аналитичари сматрају да можда и нема значаја шта Сједињене Државе учине или кажу. Међу њима је и Марван Муашер, бивши министар иностраних послова Јордана.

„Нисте годинама били у позадини, да бисте потом издали неколико саопштења и понадали се да ће људи да слушају шта кажете. Искрено не верујем да Египћани слушају шта Сједињене Државе данас говоре.“

Слично мисли и Мишел Дан, из „Билтена за арапску реформу“.

„Сједињене Државе су у веома тешкој позицији. Не верујем да било ко од нас верује да ће демонстранти да попусте.“

Сједињене Државе можда неће имати велики избор кад је у питању исход вероватно највећег народног бунта у историји Египта.

(VOA)